

Bild: Nordisk Film

Knyckertz och snutjakten

Familjen Knyckertz är före detta tjuvar som blivit hederliga. Dragningen till stöld och kupper finns dock kvar – fast inte i sonen Ture, som gillar ärlighet. När Ture upptäcker att deras hund Snuten aldrig köptes utan är stulen sätts hans lojalitet med familjen på prov. När det visar sig att Snutens rättmätiga ägare är en ännu värre skurk än Tures föräldrar blir saker och ting komplicerade.

Att rädda Snuten från sin lömska ägare blir en svår och spännande jakt på sanning, skurkar och självkänedom. Tures intresse för polisarbete utmanas och växer, samtidigt som han måste navigera mellan sanning och lögn – både för egen del och för sin familjs.

EN FILMHANDLEDNING FRÅN SVENSKA FILMINSTITUTET
Rekommenderad för åk 1-3.

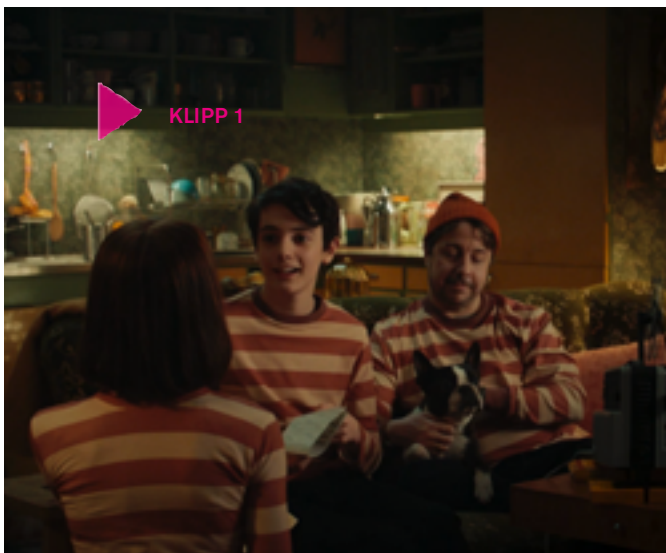
Om filmhandledningen

Den här filmhandledningen riktar sig till lågstadiet. Övningarna i handledningen fokuserar dels på filmen som berättelse, dels på värdegrundsfrågor om empati, självkänsla och identitet. Du väljer själv vilka och hur många övningar i materialet som du vill använda i undervisningen. Övningarna är förslag och kan gärna anpassas eller byggas om efter de lärandebehov just din elevgrupp har och den tid ni har till förfogande. Filmhandledningen är inte en färdig lektion eller mall för hur man arbetar med film i skolan, utan ska fungera som ett inspirationsmaterial.

Handling

Ture Knyckertz lever i en kriminell familj. Efter att hans föräldrar senast åkte fast har de blivit hederliga och går i gruppterapi för att hantera sin lust att stjäla, men i grund och botten längtar de ständigt tillbaka till ett spännande liv med att planera kupper och lura lagens långa arm. Namnen i familjen – pappa Bove, mormor Stulia, lillasyster Kriminellen – vittnar om flera generationers identitet som tjuvar. Ture själv lever och har alltid önskat leva lagligt. Han får hicka av att ljuga och drömmer om att bli polis. Han brukar assistera grannen och vännen Paul Isman, som är stadens polis.

Tures bästa vän är hunden Snuten. Resten av familjen tränar Snuten att medverka i olika stöldinsatser, något som Ture ogillar. Men en dag upptäcker Paul Isman att Snuten från början är stulen, som så mycket annat i familjen Knyckertz hem. Ture vill först inte tro detta och föräldrarna försöker övertyga honom om att hunden är köpt genom att visa honom kvittot. Men det visar sig snart att familjen återigen har ljugit för honom.

Klipp 1
Källa: Nordisk Film

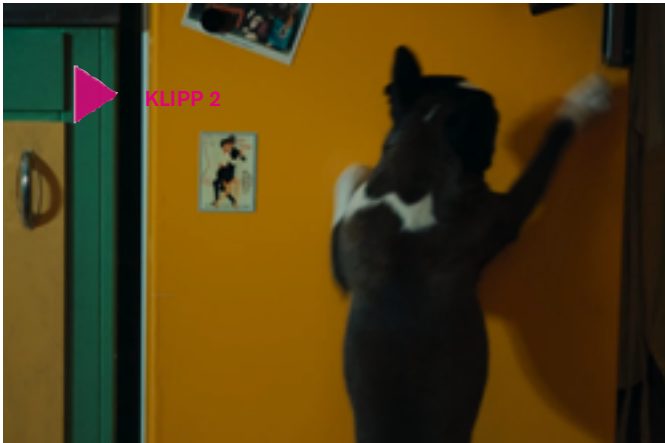
Förtvivlad men lika rättfärdig som alltid lämnar Ture över hunden till Paul Isman, som ser till att den kommer tillbaka till sin ägarinna Cissi Pincher. Inledningsvis har hon flirtat med Paul och bjudit ut honom på dejt, där hon uttryckt saknad efter sin lilla hund som stals för sju år sedan. Paul har blivit förälskad och därför prioriterat fallet. Men så fort Cissi fått tillbaka hunden avspisar hon Paul och drar sig raskt undan. Paul har krossat Tures hjärta genom att bevisa att Snuten är stulen, och nu har hundens ägarinna krossat Pauls hjärta. Hon visar sig också vara någon annan än hon utgivit sig för att vara: Ofelia Esping, en av landets farligaste förbrytare med djurplågeri, misshandel och grov brottslighet i sitt register. De två mystiska, elaka barnen som stryker omkring i staden och förstör för andra barn är hennes son och dotter.

Samtidigt har familjen Knyckertz lämnat livet som hederliga och planerar en större kupp för att stjäla en juvelkrona från stadens museum. Nu behöver Ture sin familjs hjälp – och även deras metoder – för att rädda Snuten. Med tjuvlist, mod och samarbete, samt en riskfylld självupppoffrande insats av Ture, lyckas Paul Isman och familjen Knyckertz hämta tillbaka Snuten till den trots allt trygga och kärleksfulla miljön hos dem.

Filmen och läroplanen

Enligt läroplanen är skolans mål att varje elev ”kan göra och uttrycka medvetna etiska ställningstaganden grundade på kunskaper om mänskliga rättigheter och grundläggande demokratiska värderingar”. Där stipuleras också att ”undervisningen [ska] ge eleverna möjlighet att utveckla sin förståelse för vad det innebär att vara en aktiv och ansvarstagande medborgare i ett snabbt föränderligt samhälle”. Till lärarens uppgifter hör att ”diskutera det svenska samhällets värdegrund och dess konsekvenser för det personliga handlandet.”

Med lågstadiebarn kan dessa formuleringar kännas tunga och abstrakta, och att då utgå från en mer lätt-sam film för att diskutera saker som ärlighet, hederlighet, brottslighet, lojalitet och samvete kan göra det lättare att implementera de här bitarna. Filmen ger också rika möjligheter att diskutera kunskaper som är viktiga för oss alla idag, nämligen hur man skiljer mellan ”saga” och ”verklighet” och att förstå hur rörligt bildmaterial kommunicerar för att skapa känslor, tankar och associationer. Det går också utmärkt att utifrån filmens tematik fundera och diskutera mer personliga frågor om empati, identitet, mod och att kämpa mot strömmen.

Klipp 2
Källa: Nordisk Film

Filmens form och innehåll

Att våga stå för det man tror på

I filmen möter vi Ture, som är det svarta fåret i sin familj. Han är inte alls intresserad av att bli kriminell, lära sig stjäla och utföra olika kupper. I stället drömer han om att bli polis och utreda brott. Då hela hans familj och släkt sätter heder i att vara några av landets mest framgångsrika tjuvar hamnar han i ständig konflikt mellan sin inre kompass och sin omgivning, och känner sig utanför då resten av familjen ofta ljuger för honom eller går bakom hans rygg på olika sätt. Tures val att framhärda i sin övertygelse kostar honom en del i form av besvikelser och utanförskap.

- Gör en ritövning där alla elever får välja en [karaktär](#) ur filmen som de ritar. Från teckningen görs streck som på en tankekarta och i de olika bubblorna skriver eleverna egenskaper som karaktären har, till exempel smart, snäll, rolig, konstig, bra på att ljuga. Med de yngsta barnen kan biten med tankekartor göras kollektivt.
- Se [klipp 1](#). Prata i helklass om de olika karaktärerna, bygg eventuellt ihop med föregående övning och ta exempel från era teckningar. Prata om hur Ture skiljer sig från de andra i sin familj. Hur känns det för honom att vara annorlunda? Varför tror ni att han är som han är och tycker som han tycker? Finns det någon annan karaktär i filmen som han har mer gemensamt med? Låt de barn som vill berätta om hur de är annorlunda än andra i sin familj. Liknar de i stället någon annan i sin släkt eller närhet?
- I en scen skäller Tures mamma ut honom för att han har lämnat deras hund Snuten till polisen. Varför är hon arg? Tycker ni att Ture gjorde rätt? Varför eller varför inte? Hur känns det att få skäll när man har gjort något som man själv tyckte eller trodde var rätt?

- Prata om i vilka situationer det kan vara svårt att göra det som man vet är rätt. Vad är gruppträck för något? Vem är det som bestämmer hur det ska vara i olika grupper – i klassen, i familjen, på en fritidsaktivitet? Finns det några som bestämmer tydligt, kanske för att det är deras jobb (som vuxna), och andra som bestämmer lite mer osynligt? Vilka kan det vara och hur går sådant osynligt bestämmande till?

- Se [klipp 2](#). Hur känner sig Ture här? Vad tänker han? Varför vill han inte berätta för Paul Isman om vad som finns i tårtan? Vad skulle hända om han gjorde det, tror ni? Vilka känslor har han för sin familj? Vad är motstridiga känslor och hur känns det i kroppen?

- Gör en individuell skrivövning (ni i yngre klasser kan rita istället) och berätta om en situation där ni tyckt annorlunda – eller velat tycka och göra annorlunda – än majoriteten. Vad hände? Vågade ni göra tvärtom? Om inte, ångrade ni er efteråt? Vilka saker fick er att våga eller gjorde så att ni inte vågade?

Saga och verklighet

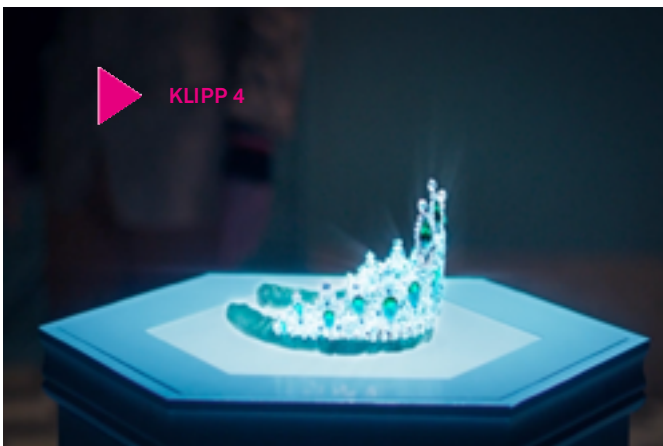
Knyckertz & snutjakten utspelar sig i en fiktiv, idyllisk småstad. Filmen är baserad på barnböcker och kan sägas gestalta en lekfullt konstruerad värld där vissa inslag är realistiska och vissa har tydligt förhöjda drag av saga (fiktion). Därmed utgör filmen ett ypperligt underlag för att prata mer om realism, berättelser och deras form.

- Se [klipp 3](#) och [klipp 4](#). Prata om vilken sorts film man tror att det är när man ser de olika klippen. Prata också om skräckfilm/spökhistorier och äventyrsfilm/äventyrsböcker. Vad är det för skillnad mellan de två sorternas berättelser? Hur märks de skillnaderna i filmklippen? Vilken [musik](#) eller vilka [ljud](#) hörs i klippen? Hur pratar karaktärerna och hur ser de ut? Hur är [ljuset](#)? Hur är [färgerna](#)? Hur är stämningen? Vilka känslor skapas i er av filmen? Varför då?

- Se [klipp 5](#) och [klipp 6](#). Hur verklighetstroga är dessa

Klipp 3
Källa: Nordisk Film

Klipp 4
Källa: Nordisk Film

klipp? Hur förstår vi att det här är en påhittad berättelse? Hur skulle det gå till i verkligheten, tror ni? Vilka andra saker i filmen tycker ni är överkliga? Vilka känns mer realistiska? Tänk både på saker som händer, karaktärer i filmen och hur saker och ting ser ut.

- Låt varje elev berätta kort om en annan film de sett eller bok de läst och vad som kändes verkligt och trovärdigt respektive överkligt och fiktivt i den.

Att leva på samhällets skuggsida

Familjen Knyckertz är på vissa sätt en helt vanlig familj. De bor i ett vanligt hus, har hund och två barn. Samtidigt är de kriminella, det vill säga: De tjänar sina pengar på att göra olagliga saker som att stjäla. Ändå är de snälla. Även deras farmor och hennes bekanta på stadens fängelse framstår som i grunden goda och skojiga figurer. Vi får i filmen också möta Ofelia Esping, som är en elak och förhärdad förbrytare som begår värre brott än stölder. Hon har både barn- och djurmisshandel på sitt samvete och framstår som allt igenom ond och samvetslös.

- Gör tillsammans en lista på olika typer av brottslighet. Vilka saker känner ni till som är olagliga, utöver stöld som familjen Knyckertz ägnar sig åt?
- Diskutera om det är sant som Stulia säger, att det är skillnad på brottslighet och brottslighet. Finns det vissa brott som är värre än andra? Vilka och varför? Kan det också finnas situationer då det är rätt att göra något som egentligen är olagligt? Tycker ni att Ture gör rätt som med hjälp av Kriminellen bryter sig in i någon annans hus för att rädda Snuten?
- Brottslighet finns i alla samhällen i alla historiska tider, även om det varierar vad som anses vara ett brott och vilka brott som dominerar. Det finns olika teorier om varför vissa människor väljer att leva som brottslingar eller hamnar i kriminalitet. Ibland är det en del av en familjekultur, tradition och identitet, som i familjen Knyckertz.

Klipp 5
Källa: Nordisk Film

Ibland handlar det om yttre faktorer som fattigdom eller sjukdom. Prata om hur och varför dessa olika faktorer kan användas för att förklara varför en del är brottsliga (här är det kanske viktigare att som vuxen vägleda och upplysa än att eleverna själva diskuterar, men ge dem gärna chansen att ställa frågor och reflektera).

- Prata om vad ett brottsoffer är. Prata om vem som kan hjälpa den som blir utsatt för brott, som till exempel barnen Oliver och Olivia och hunden Snuten, som alla är offer för misshandel. Vart kan man vända sig om man själv blir utsatt för något eller om man bevittnar att någon annan blir offer för våld eller brottslighet?
- Prata om stöld. Vilka typer av stöld finns det? Är det värre att stjäla saker från en person än från en affär? Varför eller varför inte? Vilka saker är värst att stjäla?
- Gör en lista på ord som är kopplade till stöld. Vilka synonymer finns det till att stjäla? Börja med dem ni hittar i filmen – knycka, tjuva... Hur många olika kan ni komma på? Vad heter ”stjäla” på andra språk? Ta reda på några språk tillsammans och utnyttja om det finns flerspråkiga barn i klassen!

Klipp 6
Källa: Nordisk Film

TIPS PÅ FÖRDJUPNING

Se

Ture Sventon, privatdetektiv (Pelle Berglund, 1972, Sverige) Deckare för barn.

Lasse-Majas detektivbyrå – von Broms hemlighet, (Pontus Klänge & Walter Söderlund, 2013, Sverige). Deckare för barn.

Tjuvarnas jul (Stefan Roos & Per Simonsson, 2011, Sverige) Julkalender.

Ture Sventon och den magiska lampan (Gustaf Åkerblom, 2023, Sverige) Tv-serie för barn.

Läsa

Böckerna om familjen Knyckertz, Anders Sparring & Per Gustavsson, Natur & Kultur.

Böckerna om Lasse-Majas detektivbyrå, Martin Widmark, Bonnier Carlsen.

Böckerna om Ture Sventon, Åke Holmberg, Rabén & Sjögren.

PRODUKTIONSUPPGIFTER

Sverige, 2023

Regi: Leif Lindblom

Manus: Anders Sparring

Foto: Olof Johnson

Klippning: Johan Serrander

Musik: Jimmy Lagnefors

Producenter: Frida Wallman, Linus Torell

I rollerna:

Ture – Axel Adelöw

Paul Isman – Claes Malmberg

Kriminellen – Paloma Grandin

Mamma Fia – Nina Zanjani

Pappa Bove – David Sundin

Ofelia Esping – Anna Björk

Tekniska fakta

Längd: 100 min

Censur: Barntillåten

Sverigepremiär: 2023-12-01

Distribution: Nordisk Film

Filmen kan också finnas i utbudet hos din mediecentral.

REDAKTION

Text: MK Cornelius

Redaktör: Rebecka Bülow

Svenska Filminstitutet, augusti 2024

KONTAKT

---

filmiskolan@filminstitutet.se

filminstitutet.se/filmpedagogik

Observera

Filminstitutet kan inte garantera att filmen finns i distribution sedan den har slutat visas på ordinarie biografrepertoar.

Här kan ni lära er mer om hur en hittar och bokar film för visningar i lärande sammanhang.

filminstitutet.se/skolbio